

Euroopa Liidu asjade komisjoni tegevuse ülevaade Riigikogu XIII koosseisu VII istungjärgul (12.01.-30.06.2018)

Euroopa Liidu asjade komisjoni koosseis

Esimees: Toomas Vitsut (Keskerakonna fraktsioon)

Aseesimees: Jaak Madison (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)

Liikmed:

Dmitri Dmitrijev (Eesti Keskerakonna fraktsioon, alates 6. märtsist)

Monika Haukanõmm (Eesti Vabaerakonna fraktsioon)

Tiina Kangro (Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon)

Johannes Kert (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Tarmo Kruusimäe (Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon)

Oudekki Loone (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Marko Mihkelson (fraktsioonitu)

Marianne Mikko (Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon)

Liisa Oviir (Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon)

Kalle Palling (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Keit Pentus-Rosimannus (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Martin Repinski (Eesti Keskerakonna fraktsioon, kuni 27. juunini)

Taavi Rõivas (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Aivar Sõerd (Eesti Reformierakonna fraktsioon, kuni 6. märtsini)

Tiit Terik (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Urve Tiidus (Eesti Reformierakonna fraktsioon, alates 6. märtsist)

Istungite arv

Ajavahemikus 12. jaanuar kuni 30. juuni 2018 toimus **34** Euroopa Liidu asjade komisjoni istungit.

Toimus üks avalik ühisistung riigieelarve kontrolli erikomisjoniga ning kaks ühisistungit väliskomisjoniga:

- 1) Ülevaade ELi Kontrollikoja 2016. a aastaaruandest (19.1.).
- 2) Eesti seisukohad 22.-23. märtsi Euroopa Ülemkogu istungil (19.3.);
- 3) Eesti seisukohad 28.-29. juuni Euroopa Ülemkogu istungil (22.6.).

ELi algatused

ELi asjade komisjon (ELAK) määrati Riigikogu VII istungjärgul **54** ELi asja juhtivkomisjoniks, millest 32 olid ELi õigusakti eelnõud, 3 teatised ning 17 algatuste paketid, sisaldades mitut õigusakti eelnõu või ka poliitikadokumenti. Valitsus esitas Riigikogule seisukoha andmiseks ka 2 muud ELi küsimust, mis puudutasid: ELi institutsioonide tulevikku ja rahvusvahelisi kliimaläbirääkimisi. Omal algatusel käsitles ELAK täiendavalt kahel korral järgmise ELi eelarveraamistiku dokumente.

ELi algatuste puhul ELAK toetas 93% valitsuse poolt ettevalmistatud läbirääkimiste seisukohti. 4 asjas otsustas ELAK teha valitsuse seisukohtades muudatusi või täiendusi¹. 44 ELi algatuste puhul kujundas ELAK oma seisukoha konsensuslikult, hääletus fikseeriti 20 % otsuste puhul². ELAK ei esitanud ühtegi põhjendatud arvamust ELi algatuste vastuolu kohta subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse nõuetega.

Olulisemad 2018. a esimesel poolaastal ELAKis menetletud ELi algatused olid:

- 1) Euroopa majanduse- ja rahaliidu süvendamise ettepanekud (9.3.);

¹ Muudatusi, täiendusi ja rõhuasetusi tehti järgmistes teemades: teaduse rahastamine (9.4.), ELi institutsioonid (19.2.), Schengeni piirreeskirjad (12.3.), liikuvuse pakett (19.2).

² Hääletusega otsustati järgmiseid teemasid: pandikirjade turg (11.6.), viivislaenu (11.6.), toidu tarneahela kaubandustavad (15.6.), toidu tarneahela riskihindamine (8.6.), põllumajanduse tulevik (19.3.), Türgi pagulasrahastu (14.5.), rahaliidu süvendamine (9.3.), ELi Tööjõuameti loomine (28.5.), töö- ja pereelu tasakaal (12.3.), ELi institutsioonid (19.2.), ümberpaigutamise ja –asustamise kava (19.1.).

- 2) Schengeni viisaeeskiri (11.6.) ja Schengeni piirieskirjade muutmine (12.3.);
- 3) Ühise põllumajanduse tuleviku ja toidu tarneahela paremaks toimimiseks võetavad meetmed (15.6., 8.6., 19.3.);
- 4) ELi plastistrateegia ja sellega seotud õigusaktide eelnõud (7.5.);
- 5) ELi liikuvuse pakett s.h teemaksud ja sotsiaalküsimused (16.4., 26.2., 19.2.);
- 6) Käibemaksudega seotud algatused (16.4., 23.3.);
- 7) Töö- ja pereelu ühitamise meetmed (12.3.).

ELAK kujundas Riigikogu seisukoha lähtudes valdkondlike komisjonide arvamustest, mida oli kokku **64**.

Arvamuse andja	Arvamuste arv (nr)	Arvamuste arv (% kõigist)
Rahanduskomisjon	16	25
Majanduskomisjon	12	19
Keskkonnakomisjon	8	12
Põhiseaduskomisjon	6	9
Sotsiaalkomisjon	6	9
Õiguskomisjon	5	8
Kultuurikomisjon	3	5
Väliskomisjon	3	5
Maaelukomisjon	3	5
Riigikaitsekomisjon	2	3
Kokku	64	100

Lisaks kujundas ELAK Riigikogu seisukoha Kreeka finantsabi programmi kolmanda ülevaatusse ja vastastikuse mõistmise memorandumiga muudatuste kohta.

Euroopa Ülemkogu ja ELi Nõukogu istungid

Perioodi jooksul töötas ELAK 53 ELi tasandi ministrite kohtumise materjaliga. Nendest kohtumistest 4 puhul oli tegemist kas Euroopa Ülemkogu või valitsus- ja riigijuhtide tippkohtumisega. Ülejäänud ministrite kohtumistest 39 olid ELi Nõukogu ametlikud istungid ja 10 mitteametlikud kohtumised. ELAK otsustas 67% juhtudest anda valitsusele ELi töös osalemiseks mandaadi konsensuslikult toetades valitsuse seisukohti. Ühel korral otsustas ELAK valitsuse seisukohti muuta või täiendada³ ja 12 korral võttis ELAK esitatud informatsiooni teadmiseks. 5 korral fikseeriti ELAKi istungil ELi ministrite tasandi kohtumiste kontekstis ELAKi liikmete eriarvamused⁴.

Seoses Euroopa Ülemkogu ja ELi Nõukogu ametlike ning mitteametlike kohtumistega olid ELAKisse kutsutud ministrid. Ministrite osaluse protsent oli 51,7.

Ministri nimi	Kutsutud (korda)	Osalet (korda)	Osalus (%)
Peaminister Jüri Ratas	4	4	100
Välisminister Sven Mikser	9	3	30
Majandus- ja taristuminister Kadri Simson	5	2	40
Rahandusminister Toomas Tõniste	6	3	50
Siseminister Andres Anvelt	3	2	66,7
Justiitsminister Urmas Reinsalu	3	3	100
Keskkonnaminister Siim Kiisler	5	1	20

³ Muudatused ja täiendused tehti järgmise nõukogu koosseisu puhul: riigipeade ja valitsusjuhtide mitteametlik kohtumine (19.2.)

⁴ Hääletus toimus järgmiste nõukogu istungite seisukohtade üle otsustuses: justiits- ja siseküsimuste nõukogu (1.6.), transpordi, telekommunikatsiooni ja energeetika nõukogu (4.6.), tööhõive, sotsiaalpoliitika, tarbijakaitse ja tervise nõukogu (15.6.), üldasjade nõukogu (11.5.), riigipeade ja valitsusjuhtide mitteametlik kohtumine (19.2.).

Maaeluminister Tarmo Tamm	5	2	40
Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski	2	2	100
Tervise- ja tööminister Riina Sikkut	1	1	100
Sotsiaalkaitseminister Kaia Iva	0	0	0
Haridus- ja teadusminister Mailis Reps	4	2	50
Kultuuriminister Indrek Saar	1	1	100
Kaitseminister Jüri Luik	2	0	0
Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainminister Urve Palo	2	0	0
Riigihalduse minister Jaak Aab	1	0	0
Riigihalduse minister Janek Mäggi	0	0	0
Eesti eriesindaja ELi juures Matti Maasikas (üldasjade nõukogu)	5	4	80
Kokku	58	30	51,7

Parlamentaarsed kuulamised

ELAKis toimus 7 parlamentaarset kuulamist:

- 1) Ülevaade Bulgaaria ELi Nõukogu eesistumise programmist (12.1.);
- 2) ELi Kontrollikoja 2016. aasta aastaaruanne (19.1.);
- 3) Ülevaade Eesti esindamisest ELi Kohtus (5.2.);
- 4) Ülevaade Saksamaa koalitsiooniläbirääkimistest (5.2.);
- 5) Eesti konkurentsivõime kava „Eesti 2020“ (28.5.);
- 6) Euroopa Poolaasta: Euroopa Komisjoni 2018. a riigipõhised soovitusel (28.5.);
- 7) Digitaalse ühtse turu edusammud ja rahastamise perspektiivis, ettekandjaks volinik A. Ansip (4.6.).

Lisaks andis ELAK arvamuse Välisministeeriumile välispoliitika arengukava kohta ning edastas Riigikogu vastused ELi liikmesriikide parlamentide ELi komisjonide konverentsi (COSAC) küsimustikku.

Komisjoni välistegevus

ELAKi visiidid ja välislähetused:

- 1) 21-22.1. ELAKi aseesimees J. Madisoni osalemine COSACi esimeeste kohtumisel Bulgaarias;
- 2) 25.1. ELAKi aseesimees J. Madisoni lähetus Belgiasse, osalemaks Euroopa Komisjoni subsidiaarsuse rakkerühma töös;
- 3) 23.2. ELAKi aseesimees J. Madisoni lähetus Belgiasse, osalemaks Euroopa Komisjoni subsidiaarsuse rakkerühma töös;
- 4) 15.3. ELAKi esimees T. Vitsuti lähetus Belgiasse, osalemaks Euroopa Komisjoni subsidiaarsuse rakkerühma töös;
- 5) 26.3. ELAKi esimees T. Vitsuti ja aseesimees J. Madisoni lähetus Belgiasse, osalemaks Euroopa Komisjoni subsidiaarsuse rakkerühma tööd COSACile tutvustaval arutelul;
- 6) 27.4. ELAKi esimees T. Vitsuti lähetus Belgiasse, osalemaks Euroopa Komisjoni subsidiaarsuse rakkerühma töös;
- 7) 20.-21.5. ELAKi esimees T. Vitsuti lähetus Lätti kolme Balti ja Poola ELAKi esimeeste kohtumisele;
- 8) 21-24.5. ELAKi visiit Gruusiasse (delegatsioonis: T. Vitsut, J. Madison, K. Palling, M. Haukanõmm, L. Oviir, T. Kruusimäe);
- 9) 17-19.6. ELAKi osalemine COSACi täiskogu istungil Bulgaarias (delegatsioonis: T. Vitsut, J. Madison, U. Tiidus, T. Kruusimäe, T. Terik).
- 10) 21.6. ELAKi esimees T. Vitsuti lähetus Belgiasse, osalemaks Euroopa Komisjoni subsidiaarsuse rakkerühma töös.

ELAKi ja esimehe väliskülalised:

- 1) 7.2. kohtusid ELAKi liikmed Albaania välisminister Ditmir Bushat'iiga (teemaks laienemine);
- 2) 13.2. kohtusid ELAKi liikmed Ühendkuningriigi minister lord Callanan'iga (teemaks Brexit);
- 3) 9.4. kohtus ELAKi esimees T. Vitsut Läti ELAKi esinaise Lolita Cigane-ga (teemaks Läti-Eesti ELi koostöö).

Koostasid:

ELAKi sekretariaadist Piret Valler ja Külli Kapper, 11.7.2018